

**BAŞ REDAKTORDAN
OT ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА
FROM THE EDITOR-IN-CHIEF**

**PROFESSOR NAZİM KAZİM oğlu KAZIMOV – 75
ПРОФЕССОР НАЗИМ КЯЗИМ оғлу КЯЗИМОВ – 75
PROFESSOR NAZIM KAZIM KAZIMOV – 75**

UOT 37.1

Akif Nurağa oğlu Abbasov
*Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstitutunun elmi katibi,
pedaqogika elmləri doktoru, professor, Əməkdar müəllim*
E-mail: a.abbasov@arti.edu.az
<https://orcid.org/0000-0002-9210-7141>
[https://doi.org/10.69682/arti.2025.92\(2\).19-22](https://doi.org/10.69682/arti.2025.92(2).19-22)

MUSIQİŞÜNAS, TANINMIŞ ALİM VƏ PEDAQOQUN ŞƏRƏFLİ HƏYAT YOLU

Акиф Нурага оғлу Аббасов
*ученый секретарь Института Образования Азербайджанской Республики,
доктор педагогических наук, профессор, заслуженный учитель*

СЛАВНАЯ ЖИЗНЬ МУЗЫКОВЕДА, ИЗВЕСТНОГО УЧЕНОГО И ПЕДАГОГА

Akif Nuragha Abbasov
*scientific secretary of the Institute of Education of the Republic of Azerbaijan
doctor of pedagogical sciences, professor, Honored teacher*

THE FAMOUS LIFE OF A MUSICOLOGIST, RENOWNED SCIENTIST AND TEACHER

Xülasə. Nazim Kazım oğlu Kazımov professordur. Vaxtilə Azərbaycan Milli Konservatoriyasının nəzdindəki Musiqi Kollecinə (keçmiş Asəf Zeynallı adına Azərbaycan Musiqi Texnikumunda) təhsil alıb. Hazırda kollecın direktorudur. Sonralar Bakı Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsini, eyni zamanda Bakı Musiqi Akademiyasını bitirib. Tarzəndir. Musiqi sahəsində tanınmış şəxsdir. Bu il onun anadan olmasının 75 illiyi tamam olur. Məqalə onun həyat yoluna həsr edilmişdir.

Açar sözlər: *musiqi kolleci, milli konservatoriya, musiqi akademiyası, 75 illik, tarzən, pedaqoq*

Аннотация. Назим Кязим оглы Кязимов – профессор. Ранее он учился в музыкальном училище при Азербайджанской Национальной Консерватории (бывший Азербайджанский музыкальный техникум имени Асафа Зейналлы). В настоящее время он является директором колледжа. Позднее окончил филологический факультет Бакинского Государственного Университета, а также Бакинскую Музыкальную Академию. Является таристом. Он – известная фигура в музыкальной сфере. В этом году исполняется 75 лет со дня его рождения. Статья посвящена его жизненному пути.

Ключевые слова: *музыкальный колледж, национальная консерватория, музыкальная академия, 75-летие, тарист, педагог*

Abstract. Nazim Kazim Kazimov is a professor. He previously studied at the Music College under the Azerbaijan National Conservatory (former Azerbaijan Music College named after Asaf Zeynalli). He is currently the director of the college. Later, he graduated from the philological faculty of Baku State University, as well as the Baku Academy of Music. He is a well-known figure in the music industry. This year marks the 75th anniversary of his birth. The article is dedicated to his life. Keywords: music college, national conservatory, music academy, 75th anniversary, tar pl

Keywords: *music college, national conservatory, music academy, 75th anniversary, teacher*

Ön söz

İllər elə tez ötüşür ki. Yeni il başlayır. Gözünü açıb görürsən ki, artıq il yarı olub. Bir də baxırsan kim isə: “Heç bilmədim may ayı nə zaman yetişdi”, - deyir. O biri söhbətə qarışır: “A kişi, may nədir, il artıq sona yetir”, - cavabını verir.

Bax belə illərin işığında Nazim bir də gördü ki, yaşının üstünə xeyli yaş gəlib, 75 yaşına çatıb. 75 yaş əsrin dördüdə üçüdür. Nazim ötən illərə boylandı. Öz-özündən soruşdu: “Papağımı günə yandırmamışam ki?” “Yox”, -dedi. Ötüb keçən illəri vərəqlədi. Haqlı olduğunu gördü. Sonra özünə baxdı. Maşallah boy-buxun onda. Özünü qıvraq, gümrah, sağlam hiss edir. Necə deyərlər “dəyərəm min cavana”.

Həyatı, təhsil illəri

Nazim Kazimov 4 aprel 1950-ci ildə Naxçıvan şəhərində doğulmuş, şəhər 1 nömrəli məktəbində təhsil almışdır. Hələ orta məktəbdə oxuyarkən onda musiqiyə dərin maraq yaranmışdı. Ümumtəhsil məktəbi ilə yanaşı eyni zamanda şəhər musiqi məktəbinin tar sinfində təhsil almağa başlamışdır.

Nəhayət, orta məktəbdə təhsil illəri arxada qaldı. Musiqi həmişə Nazimlə idi. Azərbaycan musiqi alətlərinin şahı sayılan tara sevgi, vürğunluq onu Bakıya - Asəf Zeynallı adına Azərbaycan Dövlət Musiqi Texnikumuna (1966) gətirib çıxardı. O, xalq çalğı alətləri şöbəsinin tar sinfinə qəbul olundu.

Nazim musiqimizlə bərabər Azərbaycan ədəbiyyatının da vürğunu idi. Musiqi ilə ədəbiyyatı bir-birində ayrı təsəvvür etmirdi. Həm də ali təhsil almaq arzusunda idi. Odur ki, texnikumda təhsil ala-ala sənədlərini Bakı Dövlət Universitetinə təqdim etdi və universitetin filologiya fakültəsinə (qiyabi) daxil oldu (1967). Arzular tükənmir deyirlər. Sevdidi filologiya üzrə ali təhsilə yiyələnən Nazim musiqi sahəsində də ali təhsil almağı arzulayırdı. Bakı Dövlət Universiteti diplomunu aldıqdan sonra Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasında qəbul imtahanlarında iştirak edərək konservatoriyanın tələbəsi oldu. Xalq çalğı alətləri şöbəsində xalq artistləri Səid Rüstəmovdan (tar ixtisası üzrə) və Süleyman Ələsgərovdan (dirijorluq ixtisası üzrə) dərs almağa başladı. Yaxşı tələbə, yaxşı mütəxəssis olmağa çalışırdı.

Keçdiyi şərəfli yollar

Nazimin ilk əmək fəaliyyəti Əli Bayramlı (hazırda Şirvan) şəhəri ilə bağlıdır. O, Asəf Zeynallı adına Azərbaycan Dövlət Musiqi Texnikumunda təhsilini tamamlayanda (1970) təyinatını bu şəhərdəki musiqi məktəbinə verdilər. Nazim Əli Bayramlı musiqi məktəbində 3 il müəllim vəzifəsində çalışdı.

Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasında təhsil aldığı illərdə (1973-1978) eyni zamanda Bakının 15 nömrəli musiqi məktəbində xalq çalğı alətləri şöbəsinin müdiri olaraq əmək fəaliyyətini davam etdirdi.

Konservatoriyayı bitirdikdə (1978) onun təyinatını yenidən Əli Bayramlı (hazırda Şirvan) musiqi məktəbinə verdilər. Nazim Kazimov bu musiqi məktəbində bir daha 4 il işlədi, müəllim, direktor müavini oldu.

Buradakı musiqi məktəbində çalışarkən Ariz Abduləliyev, Fəxrəddin Qafarov, Vəqif Abuzərov, Vüqar Nəzərov və başqa bu kimi musiqiçiləri yetişdirdi. Onlar hazırda musiqi sahəsində özlərinə məxsus ad-san yiyəsidiirlər.

Nazim müəllim 4 ildən sonra təzədən Bakıya qayıtdı. Üzeyir Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasında Xalq musiqisi kafedrasında müəllim vəzifəsində çalışmağa (1981-1984) başladı. İş elə gətirdi ki, Nazim Kazimov üçüncü dəfə Əli Bayramlı musiqi məktəbinə qayıtmalı oldu. Bu dəfə musiqi məktəbinin direktoru təyin olunmuşdu. 8 il (1984-1992-ci illər) bu vəzifədə işlədi. Musiqi kadrı-

rının hazırlanması sahəsində səmərəli fəaliyyət göstərdi. Yenə Bakı şəhərinə gəldi. Bu dəfə respublika Təhsil Nazirliyində işə çağırılmışdı. Burada inspektor, aparıcı mütəxəssis, baş mütəxəssis və idarə rəisinin müavini vəzifələrini tutdu. 9 il fəaliyyət göstərdi. çalışdı.

Nazim Kazımov Asif Zeynallı adına Musiqi Texnikumunun məzunu idi. Tale elə gətirdi ki, onu bu məşhur, nüfuzlu tədris müəssisəsinə (hazırda Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Musiqi Kolleci) direktor təyin etdilər. 2001-ci ildən həmin vəzifədə işləyir. Eyni zamanda Azərbaycan Milli Konservatoriyasının Xalq çalğı alətləri kafedrasının professorudur.

Nazim Kazımovun uğurları

Nazim müəllim musiqi təhsilinin müasir problem və inkişaf meyillərinə dərindən yiyələnmiş mütəxəssisdir. Geniş erudisiyaya, musiqi savadına malikdir. Təhsil təşkilatçısı, tədris prosesinin, təhsil müəssisəsinin, tələbələrin, tələbə auditoriyasının idarə olunması, müəllim-tələbə münasibətlərinin səmərəli qurulması sahəsində səriştəyə yiyələnmiş şəxs, alimdir. O, yüksək ifaçılıq məharətinə malikdir. Xalq musiqisini, o cümlədən muğamlarımızı çox gözəl bilir.

Professor Nazim Kazımovun pedaqoji və elmi fəaliyyəti üzvü vəhdət təşkil edir. Azərbaycan muğamlarının tərbiyəvi əhəmiyyəti və təlim-tərbiyə prosesində onlardan istifadə ilə bağlı onun bir sıra araşdırmaları, əsərləri vardır. 1997-ci ildə professor Vidadi Xəlilovun elmi rəhbərliyi ilə "Ümumtəhsil məktəblərində şagirdlərin musiqi qabiliyyətlərinin inkişafında muğam nümunələrindən istifadə üzrə işin sistemi" mövzusunda dissertasiya yazaraq müdafiə etmiş, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi almışdır, professordur. Həmin dissertasiya əsasında "Ümumtəhsil məktəblərində muğamların tədrisi məsələləri" monoqrafiyasını (2000) çap etdirmişdir. Həmin monoqrafiya, eyni zamanda "Tar, kamança, qanun ixtisası üzrə pedaqoji təcrübə" proqramı (Bakı 1998), "Ümumtəhsil məktəblərində muğamların tədrisi və tərbiyəvi əhəmiyyəti" (1996), "Tar ilə fortepiano üçün pyeslər" mövzusunda proqram, metodik vəsait və kitabçalar, bir çox elmi məqalə musiqi müəllimlərinin, Bakı Musiqi Akademiyasının, Azərbaycan Milli Konservatoriyasının, həm də orta ixtisas musiqi məktəblərinin müəllim və tələbələrinin stolüstü kitabıdır.

N. Kazımov milli musiqimizin fəal təbliğatçısıdır, məşhur musiqi xadimlərimizin həyat və fəaliyyətini tədqiq edir, respublikamızın musiqi ictimaiyyətinə, respublikamızın sakinlərinə çatdırır.

"Tar ilə fortepiano üçün pyeslər" (1999), "Ümumtəhsil məktəblərində muğamların tədrisi məsələləri" (2000), "Səid Rüstəmov", "Asəf Zeynallı", "Musiqi kolleci-110" (2008), "Adil Gəray Məmmədbəyli" monoqrafiyaları, "Pedaqoji təcrübə" kitabı (2007 sevilə-sevilə oxunur.

Bundan başqa, Nazim müəllim təlimi Azərbaycan və rus dillərində aparılan ümumtəhsil məktəblərinin I, V, VII və VIII sinifləri üçün "Musiqi" dərsliklərinin həmmüəlliflərindəndir.

Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Musiqi Kollecinin uğurları

Professor Nazim Kazımovun direktoru olduğu Musiqi Kollecinin tələbələri də öz uğurları ilə respublikaya səs salır. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə təşkil olunan muğam ifaçılığı müsabiqələrində Musiqi Kolleci tələbələri hər dəfə böyük nailiyyətlər qazanırlar. Müsabiqələrdə Kollecin məzunlarından Təyyar Bayramov, Babək Niftəliyev, Güllü Muradova, Abgül Mirzəliyev, Ehtiram Hüseynov, Rəvanə Ərəbova müsabiqədə layiqli yerlər tutmuşlar.

Professor Nazim Kazımov Azərbaycan musiqisi haqqında

Günel Abbaslı ötən ilin sentyabrında "Azərbaycan müəllimi" qəzetində Nazim müəllimlə müsahibə aparıb. Günel xanımın iki sualına Nazim müəllimin cavablarını təqdim etmək istəyirəm:

"Günel Abbaslı: Musiqinin bugünkü vəziyyəti bir peşəkar kimi sizi nə dərəcədə qane edir?

Nazim Kazımov: Azərbaycan musiqisi dünya miqyasında bəyənilir. İstər muğamlarımız, istər klassik musiqimiz bizim üçün bir xəzinədir. Musiqiçilərimiz dünya səhnələrində, beynəlxalq müsabiqələrdə iştirak edirlər və dünyanın bir çox ölkələrində uğur qazanırlar. Bizim musiqini eşidənlər ondan doya bilmirlər. Mən bir faktı söyləmək istərdim. Fikrət Əmirovun "Azərbaycan kapriçciosu" deyilən bir əsəri var. Amerikalı bir dirijor yazır: "Maestro, mən sizin kapriççionu konsertin ortasında ifa edəndə hə-

min mahnıdan sonra zal boşalır. Tamaşaçılar deyir ki, biz başqa musiqi eşitmək istəmirik. Bizə icazə verin, sizin kapriçionu konsertin axırında çalaq ki, camaat getməsin və xahiş edirik, siz hansı musiqi alətində çalmısınızsa, onu gətirin Amerikada görüşək". Fikrət Əmirov tarını götürüb gedir.

Günel Abbaslı: Bəstəkarlıq da musiqimizlə eyni dərəcədə inkişaf edir?

Nazim Kazımov: Gənc bəstəkarlarımız var, ancaq qəbul edirik ki, musiqilər o dövrdəki kimi deyil. Buna müəyyən zaman lazımdır. O musiqiçilər intibah dövründə yetişdi. Bu bütün dünyada belədir, indi Almaniya da Bethovenlər yetişmir. Sanki Üzeyir bəy, Qara Qarayev yazılması lazım olan hər şeyi yazıb gediblər. Bu gün də gənc bəstəkarlar yazır, yaradır. Mən əminəm ki, bizim musiqimiz inkişaf edəcək. Çünki görürəm ki, bu gün də istedadlı gənclər var, onlar beynəlxalq arenalarda ölkəmizi təmsil edirlər. Azərbaycan xalqı öz musiqisi ilə bütün dünyanı fəth etməyə qadirdir".

Şəxsi keyfiyyətləri.

Nazim Kazım oğlu Kazımovun uğurları çoxdur. Bu uğurlara görə o başqalarının qarşısında öyünmür. Sadəcə çalışır ki, öz əməyi, zəhməti ilə nailiyyətlərinin sayını artırsın. Nazim müəllim sadə, mehriban, xeyirxah, humanist, səmimi, alicənab insandır. Yüksək insani keyfiyyətləri ilə böyük hörmət və nüfuz qazanmışdır. İstər rəhbərlik etdiyi pedaqoji kollektivin üzvləri, istər tələbələr, istərsə də musiqi aləmində sevilir.

Professor Vidadi Xəlilov "Sadiqlik nümunəsi" adlı kitab nəşr etdirmişdir. Həmin kitab Əməkdar incəsənət xadimi, professor Nazim Kazımovun həyat və yaradıcılığını diqqət mərkəzinə gətirir.

Nazim Kazımovun əməyinin qiymətləndirilməsi

Dövlətimiz musiqinin tədrisi, musiqi kadrının yetişdirilməsi, musiqi sahəsindəki şəxsi xidmətlərini nəzərə alaraq, onu Əməkdar incəsənət xadimi fəxri adına layiq görmüşdür. O, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamı ilə II dərəcəli Əmək ordeni; Təhsil və Elm Nazirliyinin "Qabaqcıl təhsil işçisi" döş nişanı ilə təltif edilmişdir. Bundan başqa, Nazim müəllim "Qızıl qələm" mükafatı laureatıdır.

Son söz.

Professor Nazim Kazım oğlu Kazımov vaxtilə dahi Üzeyir Hacıbəylinin direktoru olduğu, zəngin ənənələri ilə seçilən Musiqi Kollecinə rəhbərlik edir. Üzeyir bəy iki dəfə fasilələrlə kollecin direktor olmuşdur. Bu təhsil müəssisəsi təkcə respublikamızda deyil, Yaxın Şərqdə ilk musiqi təhsili məktəbi olmuşdur. Nazim müəllim var gücü ilə çalışır ki, Üzeyir bəyin ənənələrini qorusun, yaşatsın, onun adına layiq rəhbərlik üslubu tətbiq etsin.

Professor Nazim Kazım oğlu Kazımovun 75 yaşı tamam olur. Bu yubiley günlərində ona nə arzu edərdik? Xoş əhval, sağlam və uzun ömür, yaradıcılıq uğurları, Musiqi Kollecinin uğurlarını görüb sevinmək arzusu! Əziz Nazim müəllim, 75 yaşın mübarək!!!

Problemin aktuallığı. Professor Nazim Kazımov musiqi sahəsində, təhsilin idarə olunması istiqamətində səmərəli fəaliyyət göstərərək. Görkəmli musiqiçi, pedaqoq, fədakar təhsil təşkilatçı kimi onun həyat yolunu işıqlandırmaq aktuallıq daşıyır.

Problemin yeniliyi. Professor Nazim Kazımovun həyat və fəaliyyəti diqqət mərkəzinə gətirilir.

Problemin praktik əhəmiyyəti. Məqalə gənc tədqiqatçılar üçün maraqlı olacaqdır.

Ədəbiyyat

Milli musiqimizin fəal və fədakar təəssübkeşi. "525-ci qəzet", 2025, 04 aprel, s. 12.

Redaksiyaya daxil olub: 07.04.2025